

že o všem ví, by jen pracoval a poslal mu letáky do jeho kanceláře, byly důležitý pro řešení otázky, zda obžalovaný byl nakladatelem letáků ve smyslu § 24 tiskové novely, jak pojem nakladatele výše byl vyložen, neboť by bylo lze po případě z jejich souhrnu usuzovati, že obžalovaný projevil vůli i činnost, by letáky byly rozmnožovány a rozšiřovány a za tím účelem je objednal, zaplatil, prostřednictvím své kanceláře převzal a odevzdal, by byly dále mezi obecnstvem rozšiřovány.

V této souvislosti jest ovšem s ohledem na obsah spisů zmíniti se o těchto pro správné posouzení případu nikterak bezvýznamných okolnostech: Na tiskopisu s nadpisem »Všem křesťansky...« je natištěno: »nákladem strany X.«, na druhém tiskopisu pak: »nákladem vlastním«; tajemník Alois P. udal, že byl pověřen s t r a n o u, by objednal tiskopisy v M. O. atd. (viz ovšem i opačný jeho údaj). Okolnosti ty mohly by po případě poukazovati k tomu, že nakladatelem letáků nebyl obžalovaný a že jen umožnil někomu jinému rozmnožování a rozšiřování letáků a za tím účelem vyvinul činnost, kterou podporoval jinou osobu, která byla nakladatelem. V takovémto případě nemohl by býti obžalovaný trestán ani jako nakladatel, když tu je nakladatelem osoba jiná, ani jako pomocník nakladatele, kdyžť u tohoto jde o delikt kulposní. V zájmu úplnosti budiž ještě připomenuto, ana se stížnost zmiňuje i o »vydavatel«, že by nemohla přijíti v úvahu ani zodpovědnost obžalovaného jako vydavatele, pokud tu byla osoba, která samostatně — t. j. vedle původce — obstarávala úkoly nakladatelské, vždyť podle zůžující tendence zákona, vyslovené v odstavci druhém § 1 tisk. novely a podle doslovu § 24/1 téhož zákona, kde slovo »vydavatel« je uvedeno v závorce, nemůže býti pochybnosti, že zákon má na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoli však kumulativní jeho zodpovědnost vedle nakladatele. Jinak netřeba šířiti se o pojmu vydavatele, t. j. oné osoby, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem, poněvadž stížnost vůbec neoznačila přesně a jasně ony úkony, v nichž spatřuje vydavatelskou činnost obžalovaného. Uvedené vady činí napadený rozsudek zmatečným z důvodů § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř. a bylo proto stížnosti vyhověti a rozhodnouti, jak ve výroku jest uvedeno (§ 288 odst. 2 č. 1 tr. ř.). Poněvadž další jednání a rozhodování se bude týkati jen okolností, které by po případě mohly naplniti skutkovou podstatu přestupku podle § 6, 24 tiskové novely, přísluší další projednávání věci a rozhodnutí tříčlennému senátu a nikoliv soudu kmetskému (§ 28 odst. 2 tiskové novely).

Čís. 4646.

Předpisy zák. čl. XXXI:1894 o překážkách manželství jest považovati za součást trestního práva, ježto se v trestních ustanoveních, obsažených v § 121 a dalších cit. zák. čl. na ně poukazuje; jich neznalost podle § 81 tr. zák. nevylučuje, aby čin byl přičítán.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm IV 290/32.)

N e j v y š š í s o u d v trestní věci zavedené před krajským soudem v Užhorodě proti A. F., obžalovanému pro přečin podle § 257 tr. zák., na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnosti vyhověl, rozsudek odvolacího soudu z důvodu věcné zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř. zrušil a obžalovaného A. F. uznal vinným přečinem podle § 257 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Podle skutkového stavu zjištěného soudem první stolice a přijatého soudem odvolacím oddal obžalovaný A. F. jako místní farář dne 16. září 1930 v H. V. D-e s K. B-ovou, narozenou 20. prosince 1913, úplnou sirotou, ačkoliv neměla povolení k sňatku od příslušného poručenského úřadu, spokojiv se s pouhým svolením jejího poručníka. S o u d p r v n í s t o l i c e uznal obžalovaného proto vinným přečinem podle § 257 tr. zák., jak zněl i návrh obžalovacího spisu veřejného žalobce. O d v o l a c í s o u d shledal sice, že obžalovaný porušil svým jednáním předpis § 8 zák. čl. XXXI:1894, avšak přihlížej k jeho obhajobě, že zachoval předpisy církevního práva, podle nichž stačí v takovém případě souhlas poručníka, že zákon č. 320/1919 Sb. z. a n., kterým byl zaveden fakultativní církevní sňatek, nemá v tom směru ustanovení a že též výnosem příslušného okresního úřadu, obžalovanému k tomuto zasláným, dostalo se mu jen poučení, že má každý církevní sňatek do tří dnů ohlásiti notářskému úřadu k zápisu do státní matriky, jinak však že poučen nebyl, změnil k odvolání obžalovaného rozsudek první stolice a zprostil obžalovaného podle § 326 č. 1 tr. ř. z obžaloby s odůvodněním, že jde tu o omyl ve věci předpisů civilního práva, kterýž se rovná omylu skutkovému ve smyslu ustanovení § 82 tr. zák. a proto že nelze ustáliti, že obžalovaný jednal v úmyslu a ve vědomí, jaké předpokládá § 124 citovaného zákonného článku. Odvolací soud sám nevyslovil žádnou pochybnost v tom směru, že obžalovaný jako duchovní byl povinen při uzavírání sňatků zachovati předpisy občanského zákona.

Předpisy zák. čl. XXXI z r. 1894 o překážkách manželství jest však považovati za součástku trestního práva, neboť onen zákon v trestních ustanoveních obsažených v § 121 a násl. na ně poukazuje. Proto neznalost jich nemůže podle § 81 zák. obžalovaného omluviti. Odvolací soud se tedy mýlil, když s poukazem na § 82 tr. zák. obžalovaného z obžaloby zprostil. Rovněž se mýlil odvolací soud, když čin obžalovaného posuzoval s hlediska § 124 zák. čl. XXXI:1894. Překážka podle § 8 tohoto zákonného článku, o niž v tomto případě šlo, jest důvodem neplatnosti manželství podle IV. oddílu tohoto zák. článku, neboť manželství takové jest podle § 52 téhož zák. čl. naříkatelné. Proto, hledíc k ustanovení druhého odstavce § 121 cit. zák. čl., jsou tu dány všechny objektivní podmínky, aby čin obžalovaného mohl býti podřaděn pod ustanovení § 257 tr. zák. N e j v y š š í s o u d proto vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce a rozhodl, jak uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.